

2025/2458

2025 12 12

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2025/2458

2025 m. lapkričio 26 d.

dėl Europos gyventojų ir būstų statistikos, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 862/2007 ir panaikinami reglamentai (EB) Nr. 763/2008 ir (ES) Nr. 1260/2013

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 338 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Europos gyventojų ir būstų statistika atlieka svarbų vaidmenį politikos formavimo ir sprendimų priėmimo procesuose ir todėl yra reikalinga formuojant, įgyvendinant ir vertinant Sąjungos politiką, visų pirma politiką, susijusią su demografiniais pokyčiais ir žaliąja ir skaitmenine pertvarkomis, bei politiką, susijusią su energijos vartojimo efektyvumo skatinimo sistema, ekonomine, socialine ir teritorine sanglauda, ir politiką, susijusią su Europos socialinių teisių ramsčio principais, taip pat reikalingą Jungtinių Tautų (JT) darbotvarkės iki 2030 m. darnaus vystymosi tikslams, jei jie patenka į šio reglamento taikymo sritį;
- (2) Europos socialinė statistika, įskaitant gyventojų ir būsto statistiką, šiuo metu rengiama remiantis tam tikrais teisėkūros procedūra priimtais aktais. Šiuo reglamentu turėtų toliau būti sklandžiai integruojama ir racionalizuojama Europos socialinė statistika, o tai buvo pradėta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1700 ⁽³⁾;
- (3) gyventojų statistika yra svarbus įvairių politikos rodiklių vardiklis, naudojamas kaip atskaitos taškas visoje Europos statistikos sistemoje, visų pirma sudarant ėmimo sąrašus, skirtus reprezentatyviems asmenų ir namų ūkių tyrimams atlikti pagal Reglamentą (ES) 2019/1700;
- (4) Ekonomikos ir finansų reikalų taryba reguliariai įgalioja Ekonomikos politikos komitetą vertinti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą ir kokybę, remiantis Eurostato parengtomis gyventojų skaičiaus prognozėmis. Tokios gyventojų skaičiaus prognozės taip pat naudojamos politikos analizei įgyvendinant Europos semestrą. Komisija (Eurostatas) turėtų turėti visus reikiamus statistinius duomenis gyventojų skaičiaus prognozėms rengti ir skelbti pagal Sąjungos informacijos poreikius;

⁽¹⁾ OL C 228, 2023 6 29, p. 148.

⁽²⁾ 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento pozicija (OL C, C/2025/3787, 2025 9 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3787/oj>) ir 2025 m. rugsėjo 29 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą. 2025 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1700, kuriuo nustatoma bendra Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais ir pagrįstos iš imčių surinktais individualaus lygmens duomenimis, sistema, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 808/2004, (EB) Nr. 452/2008 ir (EB) Nr. 1338/2008 ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1177/2003 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 577/98 (OL L 261 I, 2019 10 14, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1700/oj>).

- (5) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 175 straipsnio antrą pastraipą Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui kas trejus metus turi pateikti pažangos, padarytos siekiant ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos, ataskaitą. Šioms ataskaitoms parengti ir demografiniams pokyčiams ir galimoms būsimoms demografinėms problemoms Sąjungos teritorijose reguliariai stebėti būtini regionų ir vietos lygmens duomenys, įskaitant duomenis apie įvairių tipų teritorijas, pvz., pasienio regionus, miestus ir jų funkcines miestų zonas, didmiesčių regionus, kaimo regionus ir kalnų bei salų regionus;
- (6) pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 16 straipsnio 4 dalį kvalifikuota Tarybos narių balsų dauguma nustatoma, *inter alia*, remiantis valstybių narių gyventojų skaičiumi. Tuo tikslu pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1260/2013⁽⁴⁾ 4 straipsnio 1 dalį valstybės narės privalo teikti Komisijai (Eurostatui) savo nacionalinio lygmens bendro gyventojų skaičiaus duomenis. Valstybės narės turėtų toliau teikti tokią informaciją Komisijai (Eurostatui) pagal šį reglamentą;
- (7) 2017 m. Europos statistikos sistemos komitetas (ESSK) priėmė Budapešto memorandumą dėl gyventojų judėjimo ir integracijos klausimų. Migracijos statistika (toliau – Budapešto memorandumas), kuriame nurodytas poreikis rengti metinę statistiką apie gyventojų skaičių ir tam tikras socialines, ekonomines ir demografines gyventojų charakteristikas. Tam, kad būtų laikomasi lygybės ir nediskriminavimo principų ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje ir SESV 10 ir 19 straipsniuose įtvirtintų piliečių teisių, Sąjungai reikia patikimų ir palyginamų statistinių duomenų. Reglamentu (ES) 2019/1700 nustatyta duomenų rinkimo iš imčių sistema, pagal kurią galima rinkti duomenis apie lygybę ir nediskriminavimą, kiek tai įmanoma atsižvelgiant į imtis, ir analizuoti kai kuriuos lygybės ir diskriminacijos aspektus, parengiant socialinius ir ekonominius rodiklius ir informaciją apie diskriminacijos patirtį. Be to, Pagrindinių teisių agentūra (FRA) ir Europos lyčių lygybės institutas (EIGE) atlieka tikslinius ir specialius tyrimus, todėl gali būti gaunama daugiau papildomų Sąjungos lygmens statistinių duomenų apie lygybę. Be to, Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas (EUROFOUND) teikia duomenis ir informaciją, surinktus atliekant gyvenimo ir darbo sąlygų tyrimus. Ateityje reikėtų stiprinti valstybių narių, Eurostato, FRA, EIGE ir EUROFOUND bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą pagal atitinkamas teisinės sistemas, kad būtų patenkinti didėjančys naudotojų poreikiai gauti patikimų ir išsamių duomenų apie lygybę ir įvairovę Sąjungoje;
- (8) Budapešto memorandume taip pat raginama tobulinti statistinius duomenis apie migraciją ir parengti bei įgyvendinti bendras populiacijos ir su migracija susijusias apibrėžtis, atsižvelgiant į poreikį nustatyti statistškai patikimas, aktualias ir taikytinas sąvokas ir apibrėžtis atsižvelgiant į naujas migracijos rūšis. Neseni ir tebesitęsiantys įvykiai, pavyzdžiui, Jungtinės Karalystės išstojimas iš Sąjungos, ir humanitarinės krizės, pavyzdžiui, Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą padariniai, rodo, kad svarbu laiku pateikti išsamią migracijos ir tarptautinės apsaugos statistiką, kuri yra labai svarbi siekiant parengti migracijos srautų į Sąjungą, jos viduje ir iš jos apžvalgą;
- (9) tam, kad būtų pasiekti 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikate „Europos žaliasis kursas“ nustatyti tikslai, veiksmingai politikai plėtoti ir vertinti reikia išsamesnės statistikos, susijusios su būstų energijos vartojimu ir efektyvumu, išsamių geografinių gyventojų pasiskirstymo duomenų ir nuodugnesnių gyventojų santykio su būstu tyrimų. COVID-19 pandemija parodė, kad reikia patikimos, dažnai teikiamos ir savalaikės mirties atvejų Sąjungoje statistikos. Sąjungai reikia tinkamo privalomo tokių duomenų rinkimo Europos statistikos sistemoje (ESS) mechanizmo, vykdomo būtinu dažnumu, savalaikiai ir išsamiai;
- (10) privalomu duomenų rinkimu ESS pagal šį reglamentą siekiama sudaryti palankesnes sąlygas reguliariai ir laiku stebėti pažangą įgyvendinant Europos socialinių teisių ramsčio principus ir susijusio veiksmų plano bei siekiant Tarybos rekomendacijoje (ES) 2021/1004⁽⁵⁾ nustatytos Europos vaiko garantijų sistemos tikslų nacionaliniu lygmeniu, kartu teikiant duomenis, kurie palengvins atitinkamo paskirstomojo klimato kaitos ir politikos poveikio vertinimą;

⁽⁴⁾ 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1260/2013 dėl Europos demografinės statistikos (OL L 330, 2013 12 10, p. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1260/oj>).

⁽⁵⁾ 2021 m. birželio 14 d. Tarybos rekomendacija (ES) 2021/1004, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema (OL L 223, 2021 6 22, p. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj>).

- (11) JT Ekonomikos ir socialinių reikalų taryba, remdamasi JT Statistikos komisijos pasiūlymu, kas dešimt metų priima rezoliucijas dėl pasaulio gyventojų ir būstų surašymo ir ragina JT narėmis esančias valstybes atlikti gyventojų ir būstų surašymus laikantis tarptautinių ir regioninių rekomendacijų bei užtikrinant gyventojų ir būstų surašymo rezultatų vientisumą, patikimumą, tikslumą ir vertę. Europos gyventojų ir būstų statistikoje turėtų būti atsižvelgta į tas tarptautines ir regionines rekomendacijas;
- (12) pagrindinis Sąjungos tikslas – supaprastinti ataskaitų teikimo pareigas ir sumažinti administracinę naštą. 2023 m. kovo 16 d. Komisijos komunikatu „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“ siekiama 25 % racionalizuoti ir supaprastinti ataskaitų teikimo reikalavimus bendrovėms ir administracijoms, nepakenkiant susijusiems politikos tikslams. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 223/2009 ⁽⁶⁾ nustatyta Europos statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos teisinė sistema, grindžiama bendrais statistikos principais. Tuo reglamentu nustatyti kokybės kriterijai ir nurodyta būtinybė mažinti respondentams tenkančią naštą ir prisidėti prie bendresnio tikslo – mažinti administracinę naštą. Naujojoje Europos gyventojų ir būstų statistikos teisinėje sistemoje turėtų būti įgyvendinami tame reglamente nustatyti kokybės kriterijai ir jais turėtų būti remiamasi, taip pat turėtų būti mažinama administracinė našta veiksmingai ir efektyviai naudojant turimus duomenų, įskaitant administracinius duomenis, šaltinius;
- (13) kadangi administraciniai įrašai yra ekonominiu ir administraciniu požiūriu efektyviausi duomenų šaltiniai, kuriais atsižvelgiama į vienkartinio duomenų pateikimo principą, jais turėtų būti galima pasinaudoti teikiant Komisijai visus duomenų rinkinius su sąlyga, kad valstybės narės patvirtina, kai taikytina, naudojamos įvertinimo metodus, jog tų duomenų šaltinių aprėptis ir kokybė yra pakankami ir jos nuodugniai apibūdina šaltinių aprėptį ir kokybę, perduodamos duomenis pridedamose kokybės ataskaitose ir metaduomenyse;
- (14) įvertinus paskelbtą Sąjungos gyventojų ir būstų surašymų, tarptautinių migracijos srautų, migrantų skaičiaus, pilietybės įgijimo ir demografinę statistiką paaiškėjo, kad dėl esamos teisinės sistemos, kurią sudaro Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 862/2007 ⁽⁷⁾ ir (EB) Nr. 763/2008 ⁽⁸⁾, ir Reglamentas (ES) Nr. 1260/2013, statistika iš esmės pagerėjo, palyginti su padėtimi 2005 m., prieš įsigaliojant dabartinei teisei sistemai. Tačiau šioje sistemoje gali trūkti nuoseklumo ir palyginamumo, todėl šią problemą reikėtų spręsti;
- (15) dėl klimato kaitos, skaitmeninės pertvarkos, kintančios demografinės padėties ir pastarojo meto migracijos tendencijų atsirado poreikis turėti savalaikiškesnės, dažnesnės ir išsamesnės Europos statistikos apie gyventojus, socialinius ir ekonominius pokyčius, asmens civilinės būklės pasikeitimus ir būstus, įskaitant išsamią temų ar grupių, kurios per pastarąjį dešimtmetį tapo politiškai ir visuomenei aktualios, informaciją. Be to, galiojanti teisinė sistema taip pat nėra pakankamai lanksti, kad būtų galima prisitaikyti prie kintančių politikos poreikių ir sudaryti sąlygas Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis naudotis naujais šaltiniais. Be to, dėl galiojančios teisinės sistemos struktūros, t. y. trijų skirtingų reglamentų, priimtų skirtingu metu, surinktai statistikai būdingas tam tikras nenuoseklumas. Galiausiai, kadangi Reglamentas (ES) Nr. 1260/2013 nebebus taikomas nuo 2028 m. rugpjūčio 31 d., pagal tą reglamentą renkami demografinę statistikai reikalingas naujas teisinis pagrindas. Nauja teisinė sistema, kuria turėtų būti iš dalies pakeistos atitinkamos Reglamento (EB) Nr. 862/2007 nuostatos ir turėtų būti panaikinti reglamentai (EB) Nr. 763/2008 ir (ES) Nr. 1260/2013, turėtų būti nuoseklesnė ir lankstesnė;

⁽⁶⁾ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj>).

⁽⁷⁾ 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos ir panaikinant Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 311/76 dėl statistinių duomenų rinkimo apie darbuotojus užsieniečius (OL L 199, 2007 7 31, p. 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj>).

⁽⁸⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 763/2008 dėl gyventojų ir būstų surašymo (OL L 218, 2008 8 13, p. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/763/oj>).

- (16) Reglamento (EB) Nr. 862/2007 3 straipsnis taikomas nuolatinių gyventojų pilietybės ir gimimo vietos (migrantų skaičiaus), gyvenamosios vietos šalies pakeitimo (tarptautinės migracijos srautų) ir nuolatinių gyventojų pilietybės įgijimo statistikai. Kiti pagal tą reglamentą surinkti statistiniai duomenys yra susiję su administracinėmis ir teisinėmis procedūromis pagal imigracijos teisės aktus ir tarptautinės apsaugos nuostatas. To reglamento 3 straipsnyje nurodyta statistika glaudžiai susijusi ir turėtų derėti su nuolatinių gyventojų skaičiaus ir demografinių pokyčių statistiniais duomenimis, numatytais reglamentais (EB) Nr. 763/2008 ir (ES) Nr. 1260/2013. Todėl siekiant užtikrinti, kad tie statistiniai duomenys būtų nuoseklūs, jie turėtų būti integruoti į vieną teisinį pagrindą, o Reglamento (EB) Nr. 862/2007 3 straipsnis turėtų būti išbrauktas;
- (17) dėl sparčiai kintančio kai kurių gyventojų ir būstų charakteristikų pobūdžio, visų pirma atsižvelgiant į demografinius, socioekonominius ir migracijos reiškinius, ir dėl atitinkamo poreikio skubiai nustatyti ir pritaikyti politiką, statistiniai duomenys turi būti prieinami laiku, netrukus po, tokiai statistikai skirto atitinkamo ataskaitinio laikotarpio. Todėl statistikos periodiškumas ir savalaikiškumas turėtų būti žymiai pagerinti, kai įmanoma naudojant administracinius duomenis ir administracinius įrašus. Šiuo tikslu būtina, kad valstybės narės suteiktų pakankamai išteklių savo nacionalinėms statistikos institucijoms;
- (18) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1059/2003⁽⁹⁾ nustatyta lentelėmis pagrįsta metodika, pagal kurią apibrėžiamos teritorinės tipologijos, grindžiamos gyventojų pasiskirstymu 1 km² gardelių tinklelyje. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/1799⁽¹⁰⁾, kuriuo nustatoma laikina tiesioginė statistinė veiklos priemonė pasirinktų temų sklaidai, priimta papildant 2021 m. gyventojų ir būstų surašymus, numatyti pagrindiniai surašymų rezultatai pagal visą Europą apimančią 1 km² gardelių tinklėlį. Tolesnė geografiškai susietų tinklėliais pagrįstų gyventojų statistinių duomenų sklaida ir jų išplėtimas įtraukiant būstų statistiką turėtų būti užtikrinti nauja teisine sistema;
- (19) teritoriniai vienetai ir statistiniai tinklėliai, kaip numatyta šiame reglamente, turi atitikti nurodytuosius Reglamente (EB) Nr. 1059/2003;
- (20) vietovės geografinių duomenų tikslu turi būti naudojamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/2/EB⁽¹¹⁾ III priede nustatytas statistinių vienetų teminis tinklėlis;
- (21) galiojanti Europos gyventojų ir būstų statistikos teisinė sistema turėtų būti atnaujinta siekiant užtikrinti, kad dabartiniai atskiri statistikos procesai būtų integruoti į bendrą sistemą, kuri leistų ESS veiksmingai reaguoti į naujus Sąjungos informacijos poreikius ir skatinti statistikos inovacijas. Būtina tobulinti statistinės veiklos rezultatus, kad išliktų aktualūs atsižvelgiant į demografinius, migracijos, socialinius ir ekonominius pokyčius ir iššūkius, taip padedant formuoti politiką bei priimti sprendimus;
- (22) patobulintą reguliarią (metinę ir dažnesnę) gyventojų ir būstų statistiką reikėtų papildyti informacija, gaunama kas dešimt metų pagal JT gyventojų ir būstų surašymų principus ir rekomendacijas atliekant suderintus Sąjungos gyventojų ir būstų surašymus. Gyventojų ir būstų surašymai suteikia unikalią galimybę padidinti tiek oficialios statistikos rengimo veiklos, tiek rezultatų matomumą;
- (23) Sąjungoje vykdomi gyventojų ir būstų surašymai turėtų tapti ekonomiškai efektyvesni ir tam turėtų būti visapusiškai pasinaudojama gausiais administraciniais duomenimis, prieinamais visose valstybėse narėse, arba derinamos įvairios novatoriškos metodikos ir šaltiniai, įskaitant naujus šaltinius, besiformuojančius teikiant skaitmenines paslaugas. Tie surašymai taip pat turėtų būti naudojami tam, kad būtų galima pakartotinai įtvirtinti demografinius atskaitos taškus. Tokių naujų šaltinių naudojimui turėtų būti taikomi Reglamentu (EB) Nr. 223/2009 nustatytos teisinės, techninės ir procedūrinės apsaugos priemonės;

⁽⁹⁾ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL L 154, 2003 6 21, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1059/oj>).

⁽¹⁰⁾ 2018 m. lapkričio 21 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/1799 dėl laikinos tiesioginės statistinio pobūdžio priemonės tam tikroms 2021 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenų, geokoduotų 1 km² gardelių tinklelyje, temoms skleisti (OL L 296, 2018 11 22, p. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/1799/oj).

⁽¹¹⁾ 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2007/2/oj>).

- (24) valstybės narės ir Komisija (Eurostatas) turėtų turėti prieigą prie kuo įvairesnių duomenų šaltinių, kad galėtų ekonomiškai efektyviai rengti aukštos kokybės Europos gyventojų ir būstų statistiką. Tuo atžvilgiu labai svarbu, kad nacionaliniai statistikos institutai ir kitos nacionalinės institucijos, įtrauktos į Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą (toliau – nacionalinės statistikos institucijos), galėtų gauti prieigą ir joms būtų leidžiama laiku naudotis nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens viešojo administravimo institucijoms priklausančiais administraciniais duomenimis pagal to reglamento 17a straipsnį. Pavyzdžiui, pastatų energijos vartojimo efektyvumo statistika gali būti grindžiama administraciniais duomenimis, susijusiais su pastatų energijos sertifikatų išdavimu pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES⁽¹²⁾. Nacionalinės statistikos institucijos turėtų turėti galimybę laiku ir reguliariai susipažinti su nacionalinėmis pastatų energinio naudingumo duomenų bazėmis pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/1275⁽¹³⁾. Nacionalinės statistikos institucijos taip pat turi dalyvauti priimant sprendimus, susijusius su atitinkamų administracinių duomenų šaltinių kūrimu ir pertvarkymu, siekiant užtikrinti, kad tuos duomenų šaltinius būtų galima papildomai naudoti oficialiai statistikai rengti;
- (25) pastaraisiais metais buvo sukurtos išsamios Sąjungos lygmens duomenų bazės ir sąveikumo sistemos, susijusios su gyvenamąja vieta, asmens civilinės būklės pasikeitimais, pilietybe, migracija ir tarpvalstybiniu gyventojų judėjimu, pvz., pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) Nr. 910/2014⁽¹⁴⁾, (ES) 2018/1724⁽¹⁵⁾, (ES) 2019/817⁽¹⁶⁾ ir (ES) 2019/818⁽¹⁷⁾. Jos suteikia vertingos informacijos, kurią galima naudoti rengiant Europos gyventojų ir būstų statistiką ir užtikrinant jos kokybę;
- (26) labai svarbu sudaryti sąlygas Komisijai (Eurostatui) naudoti Sąjungos lygmens duomenų bazės ir sąveikumo sistemos duomenis tik statistikos tikslais, su sąlyga, kad griežtai taikomos duomenų apsaugos ir duomenų privatumo taisyklės pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725⁽¹⁸⁾. Tai visų pirma turėtų būti taikoma statistiniams duomenims, saugomiems centrinėje ataskaitų ir statistinių duomenų saugykloje (CASS), nustatytoje Reglamento (ES) 2019/817 39 straipsnio 1 dalimi ir Reglamento (ES) 2019/818 39 straipsnio 1 dalimi, ir reglamentų, kuriais sukurtos tos sistemos, kurių statistiniai duomenys saugomi CASS. Visų pirma, atsižvelgiant į tai, kad CASS turi teikti tarp sisteminius statistinius duomenis ir analitines ataskaitas politikos, veiklos ir duomenų kokybės tikslais, Komisija (Eurostatas) turėtų kuo didesniu mastu bendradarbiauti su Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA), kad būtų teikiama reikiama Europos statistika;
- ⁽¹²⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/31/oj>).
- ⁽¹³⁾ 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1275 dėl pastatų energinio naudingumo (OL L, 2024/1275, 2024 5 8, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).
- ⁽¹⁴⁾ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).
- ⁽¹⁵⁾ 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriama bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).
- ⁽¹⁶⁾ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/817 dėl ES informacinių sistemų sienų ir vizų srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1726 ir (ES) 2018/1861 bei Tarybos sprendimai 2004/512/EB ir 2008/633/TVR (OL L 135, 2019 5 22, p. 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/817/oj>).
- ⁽¹⁷⁾ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/818 dėl ES informacinių sistemų policijos ir teisminio bendradarbiavimo, prieglobsčio ir migracijos srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2018/1726, (ES) 2018/1862 ir (ES) 2019/816 (OL L 135, 2019 5 22, p. 85, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).
- ⁽¹⁸⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizininių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

- (27) privačiai laikomi duomenys – tai didelis kiekis privačių subjektų laikomų duomenų, kuriuos jie gavo vykdydami veiklą ir kuriuos nacionalinės statistikos institucijos ir Komisija (Eurostatas) galėtų naudoti oficialiai statistikai rengti. Tokie duomenys gali pagerinti Europos gyventojų ir būstų statistikos aprėptį, savalaikiškumą ir galimybes naudoti juos reaguojant į krizes ir gali sudaryti sąlygas statistikos inovacijoms. Šie duomenys gali papildyti esamą demografinę ir migracijos statistiką, paskatinti statistikos inovacijas ir net padėti rengti ankstyvuosius įverčius su sąlyga, kad būtų užtikrintos duomenų turėtojų teisės ir laisvės. Nacionalinės statistikos institucijos ir Komisija (Eurostatas) turi prieigą prie tokių duomenų ir gali jais naudotis, taip pat turėtų galėti bendradarbiauti su privačiais duomenų turėtojais pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009;
- (28) siekiant užtikrinti Europos gyventojų ir būstų statistikos palyginamumą Sąjungos lygmeniu, labai svarbu, kad bendros gyventojų apibrėžtys būtų taikomos ir įgyvendinamos suderintai. Siekiant nuosekliai, patikimai ir ekonomiškai efektyviai įgyvendinti vieną suderintą gyventojų skaičiaus bazę, kartu užtikrinant, kad rezultatai būtų savalaikiai, kai tikslinga, turėtų būti įmanoma taikyti moksliskai pagrįstus modeliavimo metodus ir statistinius metodus, pvz., buvimo požymius;
- (29) siekdamas užtikrinti aukščiausios kokybės aprėptį, valstybės narės turėtų taikyti vertinimo metodus, kuriais galėtų tiksliai įvertinti bendrą gyventojų skaičių nacionaliniu lygmeniu. Valstybės narės turėtų galėti taikyti vertinimo metodus išsamesniam išskaidymui, įskaitant geografinį išskaidymą. Kai kuriems vertinimo metodams būdingas esminis duomenų apie individualias charakteristikas, pvz., amžių ir lytį, trūkumas, pavyzdžiui, kai vertinami statistiniai duomenys grindžiami duomenimis, kurie nėra prieinami iš administracinių ar kitų šaltinių. Jei taikant tokius vertinimo metodus išskaidoma nepakankamai detalai, valstybės narės turėtų galėti naudoti specialią koregavimo kategoriją, kad gyventojų skaičių galėtų įvertinti visuose atitinkamuose duomenų rinkiniuose. Tokių koregavimo kategorijų taikymas, nurodant, kad „duomenys nežinomi“, suteikia reikiamo lankstumo tais atvejais, kai visi turimi duomenų šaltiniai yra panaudoti, o išsamesnės informacijos gauti neįmanoma. Naudodamos specialią koregavimo kategoriją, valstybės narės turėtų paaiškinti taikomą metodiką ir atitinkamose kokybės ataskaitose nurodyti koregavimo kategorijos naudojimo priežastis;
- (30) valstybės narės turėtų teikti duomenis ir metaduomenis elektroniniu būdu, laikydamosi tinkamo Komisijos (Eurostatas) pateikto techninio formato. Tarptautiniai standartai, pvz., Statistinių duomenų ir metaduomenų mainų (SDMX) iniciatyva, ir Sąjungoje parengti statistiniai ar techniniai standartai, pvz., metaduomenų ir tvirtinimo standartai arba Europos sąveikos sistemos principai, turėtų būti naudojami tiek, kiek jie svarbūs Europos gyventojų ir būstų statistikai. ESSK patvirtino metaduomenų ir kokybės ataskaitų ESS standartus, numatytus Reglamento (EB) Nr. 223/2009 12 straipsnyje. Šiais standartais turi būti padedama darniau užtikrinti kokybę ir teikti ataskaitas pagal šį reglamentą, todėl jie turėtų būti įtraukti;
- (31) Europos gyventojų ir būstų statistika turėtų atitikti Reglamente (EB) Nr. 223/2009 nustatytus kokybės kriterijus, susijusius su reikalingumu, tikslumu, savalaikiškumu ir punktualumu, prieinamumu ir aiškumu, palyginamumu ir nuoseklumu. Tos statistikos kokybė turėtų būti gerinama atsižvelgiant į kintančius Sąjungos poreikius ir reikėtų sukurti mechanizmus, skirtus tiems galimiems atvejams, kai duomenų kokybė neužtikrinta. Atitinkami Komisijos (Eurostatas) atlikto kokybės vertinimo rezultatai turėtų būti viešai prieinami statistikos naudotojams, užtikrinant nemokamą ir nesudėtingą prieigą prie tos statistikos per Komisijos (Eurostatas) duomenų bazes jos interneto svetainėje ir leidiniuose;
- (32) Europos gyventojų ir būstų statistika turėtų padėti spręsti nuolatinio duomenų apie sunkiai pasiekiamas gyventojų grupes, pavyzdžiui, įstaigose gyvenančius asmenis, asmenis su negalia, benamius, migrantų kilmės asmenis ir asmenis be pilietybės, trūkumo problemą. Tam, kad susidarytų kuo geresnį vaizdą apie visuomenę ir užkirstų kelią socialinei ir ekonominei nelygybei, valstybės narės turėtų stengtis užtikrinti, kad būtų tinkamai atspindėtos sunkiai pasiekiamos gyventojų grupės. Šiam klausimui spręsti turėtų būti naudojamosi pagal šį reglamentą pradėtais bandomaisiais tyrimais ir galimybių studijomis;

- (33) kad politikos priemonės būtų tinkamos, savalaikės ir veiksmingos, reikia patikimų ir palyginamų duomenų, suskirstytų pagal lytį, amžių ir, kai aktualu, pilietybę, socialinę ir ekonominę padėtį, geografinę vietovę ir kitas charakteristikas, laikantis statistinių principų, nustatytų SESV 338 straipsnyje bei Europos statistikos praktikos kodekse ir ESS kokybės užtikrinimo sistemoje. Tie duomenys yra svarbūs norint geriau suprasti su gyventojais ir būstu susijusias tendencijas, kovoti su sąveikine diskriminacija ir įgyvendinti bei vertinti Sąjungos politiką, politinius tikslus ir veiksmus, pvz., Europos priežiūros strategiją, nustatytą 2022 m. rugsėjo 7 d. Komisijos komunikate dėl Europos priežiūros strategijos, Europos neigaliųjų teisių strategiją, nustatytą 2021 m. kovo 3 d. Komisijos komunikate „Neigaliųjų teisių strategija 2021–2030 m.“ ir Europos kovos su benamyste platformą, sukurtą 2021 m. birželio 21 d. Lisabonos deklaracija dėl Europos kovos su benamyste platformos, – visam tam labai reikalingi duomenys apie namų ūkius ir šeimas. Suskirstymas pagal negalią turėtų būti skatinamas pasitelkiant esamus ir naujus administracinių duomenų šaltinius, kaip svertą. Duomenys turi būti renkami ir naudojami visapusiškai laikantis Sąjungos ir nacionalinių standartų, susijusių su privatumu ir kitomis pagrindinėmis teisėmis, visų pirma kai tai susiję su nepilnamečių duomenimis. Suskirstymas pagal lytį turėtų atspindėti valstybių narių turimus duomenis. Kai kuriose valstybėse narėse šiuo metu asmenys gali teisėtai registruotis kaip esantys trečiosios, dažnai neutralios, lyties. Šiuo reglamentu nedaromas poveikis atitinkamoms nacionalinėms taisyklėms, kuriomis įgyvendinamas toks pripažinimas;
- (34) Reglamente (EB) Nr. 223/2009 pateikiamos taisyklės dėl duomenų iš valstybių narių Komisijai (Eurostatui) teikimo ir jų naudojimo, įskaitant konfidencialių duomenų perdavimą ir apsaugą. Priemonėmis, kurių imamasi pagal šį reglamentą, turėtų būti užtikrinama, kad konfidencialūs duomenys būtų teikiami ir naudojami išimtinai statistikos tikslams pagal to reglamento 21 ir 22 straipsnius;
- (35) Komisija (Eurostatas) turi laikytis valstybių narių pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 pateiktų statistinių duomenų konfidencialumo reikalavimų. Kiek tai susiję su pagal šį reglamentą surinktais gyventojų statistiniais duomenimis, turėtų būti nustatytas suderintas metodas, kuriuo būtų siekiama užtikrinti aukštą Europos lygmens statistinių suvestinių rodiklių kokybę ir išvengti konfidencialių duomenų atskleidimo statistinės veiklos rezultatuose, kuo labiau vengiant duomenų blokavimo;
- (36) nacionaliniu lygmeniu prieinami duomenų šaltiniai ne visada gali tiksliai apibūdinti reiškinius, susijusius su laisvu asmenų judėjimu Sąjungoje, asmenų galimybėmis naudotis tarpvalstybinėmis paslaugomis, susijusiomis su asmens civilinės būklės pasikeitimais, ir naudojimosi asmenų teisėmis visoje Sąjungoje įsigyti ir turėti būstą, kuris naudojamas kaip pirminis, atostogų ir antrinis būstas. Taip pat yra skirtumų, susijusių su dvišaliais migracijos srautais, ir sunkumų nustatant tam tikrų grupių gyventojų, pvz., migrantų, benamių ar asmenų be pilietybės skaičių. Todėl reikėtų stiprinti dalijimąsi duomenimis gyventojų ir migracijos statistikos rinkimo ir kokybės užtikrinimo tikslais ir laikyti jį dar vienu duomenų šaltiniu. Toks intensyvesnis dalijimasis duomenimis turėtų apimti įvairius svarbius duomenis, įskaitant duomenis, pagal kuriuos akivaizdžiai neįmanoma tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti statistinių vienetų. Juo turėtų būti galima apimti duomenis, kuriems gali būti taikomi statistinių duomenų konfidencialumo reikalavimai. Valstybės narės, atsižvelgdamos į savo ir kitų valstybių narių interesus, turėtų dalyvauti dalijimosi duomenimis veikloje, įskaitant bandomuosius projektus, kuriais vertinami novatoriški saugūs sprendimai. Komisija (Eurostatas) taip pat turėtų sukurti saugią infrastruktūrą tokiam dalijimuisi duomenimis palengvinti, kartu užtikrindama visas būtinas duomenų apsaugos priemones;
- (37) konfidencialiais duomenimis turėtų būti dalijamasi tik pateikus prašymą, kuriuo pagrindžiamas poreikis tais duomenimis dalytis pagal Reglamento (EB) Nr. 223/2009 V skyrių;
- (38) ilgesniuoju laikotarpiu bendradarbiavimo pastangoms ESS sumažinti tarpvalstybines statistikos kokybės problemas, pvz., dvigubą Sąjungos gyventojų, kurie naudojami judėjimo laisve, apskaitą, reikėtų taikyti, pavyzdžiui, bendrus skaitmeninius identifikatorius, Sąjungos lygmeniu nustatytus Reglamentu (ES) Nr. 910/2014;

- (39) šis reglamentas nedaro poveikio Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) 2016/679 ⁽¹⁹⁾, Reglamentui (ES) 2018/1725 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2002/58/EB ⁽²⁰⁾. Tie teisėkūros procedūra priimti aktai, atsižvelgiant į atitinkamą jų taikymo sritį, turi būti taikomi asmens duomenų tvarkymui pagal šį reglamentą, taip pat atsižvelgiant į tai, kad asmens duomenys, tvarkomi statistikos tikslais viešojo intereso labui, yra konfidencialūs statistiniai duomenys, kuriems taikomas statistinių duomenų konfidencialumo principas. Todėl tokie duomenys turi būti naudojami tik statistikos tikslais ir niekada neturi būti naudojami priemonėms ar sprendimams, susijusiems su konkrečiu fiziniu asmeniu, priimti. Pageidautina, kad tvarkant asmens duomenis, jais dalijantis ir juos archyvuojant statistikos tikslais pagal šį reglamentą būtų naudojami nuasmeninti arba pseudoniminiai duomenys, kad būtų užtikrintos apsaugos priemonės, priimtose pagal Reglamento (ES) 2016/679 89 straipsnį ir Reglamento (ES) 2018/1725 13 straipsnį. Kai asmens duomenys tvarkomi pagal Reglamentą (ES) 2016/679 arba (ES) 2018/1725, turėtų būti visapusiškai taikomi teisėtumo, sąžiningumo, skaidrumo ir tikslumo, tikslų apribojimo, duomenų kiekio mažinimo, saugojimo apribojimo ir vientisumo bei konfidencialumo principai. Taip pat turėtų būti taikomi Reglamento (EB) Nr. 223/2009 2 straipsnyje nustatyti ir Europos statistikos praktikos kodekse išsamiau išplėtoti statistikos principai;
- (40) Europos gyventojų ir būstų statistika turėtų keistis, kad būtų atsižvelgta į naujus duomenų poreikius, atsirandančius dėl kintančių politikos prioritetų, taip pat į Sąjungos demografinės, migracijos, socialinės ar ekonominės padėties pokyčius. Atitinkamai Komisija (Eurostatas) turėtų atlikti bandomuosius tyrimus ir galimybių studijas, kuriuose būtų įvertintas atitinkamų pakeitimų įgyvendinamumas, ir turėtų atsižvelgti į tokius aspektus kaip valstybių narių išlaidos ir administracinė našta ir tinkamų duomenų šaltinių prieinamumas. Rengdama tuos tyrimus, Komisija turėtų užtikrinti, kad jie būtų reprezentatyvūs Sąjungos lygmeniu ir atspindėtų valstybių narių skirtumus. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, turėtų įvertinti tyrimų rezultatus;
- (41) siekiant atsižvelgti į demografinės, ekonominės ir socialinės tendencijas, technologinę plėtrą ir poreikį laiku parengti tikslingą politiką, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas Europos gyventojų ir būstų statistikos potemių sąrašas ir nurodoma informacija, kurią valstybės narės turi pateikti papildomų statistinių duomenų rinkimo tikslais. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais ⁽²¹⁾. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (42) Europos statistikos, kaip esminės duomenimis pagrįsto sprendimų priėmimo dalies, svarbą atspindi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/690 ⁽²²⁾ nustatytoje Europos statistikos tobulinimo, rengimo ir sklaidos programavimo ir finansavimo sistema (Bendrosios rinkos programa). Valstybės narės turėtų galėti prašyti finansinės paramos pagal Bendrosios rinkos programą ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/240 ⁽²³⁾ nustatytą techninės paramos priemonę, atsižvelgdamos į tų priemonių tikslus ir taisykles, kad galėtų pritaikyti nacionalines statistikos sistemas, pagerinti statistikos metodiką ir duomenų kokybę ir planuoti bei įgyvendinti visą papildomą duomenų rinkimą pagal šį reglamentą;

⁽¹⁹⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrais duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

⁽²⁰⁾ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj>).

⁽²¹⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

⁽²²⁾ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/690, kuriuo nustatoma vidaus rinkos, įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, konkurencingumo, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities ir Europos statistikos programa (Bendrosios rinkos programa) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 bei (ES) Nr. 652/2014 (OL L 153, 2021 5 3, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/690/oj>).

⁽²³⁾ 2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/240, kuriuo nustatoma techninės paramos priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/240/oj>).

- (43) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES, Euratomas) 2024/2509⁽²⁴⁾ ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁽²⁵⁾ ir Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95⁽²⁶⁾, (Euratomas, EB) Nr. 2185/96⁽²⁷⁾ ir (ES) 2017/1939⁽²⁸⁾ Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant priemones, susijusias su pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevencija, nustatymu, ištaisymu ir tyrimu, prarastų, neteisingai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimu ir, kai tinkama, administracinių nuobaudų skyrimu. Be to, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) turi įgaliojimus atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra turi įgaliojimus tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371⁽²⁹⁾, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas. Pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Audito Rūmams ir, kiek tai susiję su tvirtesniame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, Europos prokuratūrai, ir užtikrinti, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios naudojant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises;
- (44) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, susijusias su duomenimis ir metaduomenimis nustatoma reikalavimais, duomenų ir metaduomenų teikimo techniniais formatais ir procedūromis, kokybės ataskaitų turiniu ir struktūra, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamos laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁽³⁰⁾;
- (45) jei šiam reglamentui ar pagal jį priimtiems deleguotiesiems ir įgyvendinimo aktams įgyvendinti reikėtų iš esmės pakeisti valstybės narės nacionalinę statistikos sistemą, Komisija turėtų galėti tinkamai pagrįstais atvejais ir ribotą laikotarpį leisti atitinkamoms valstybėms narėms taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas;
- (46) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. sistemingai rengti Europos gyventojų ir būstų statistiką, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl nuoseklumo ir palyginamumo to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (47) vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, ir jis pateikė nuomonę 2023 m. kovo 16 d.⁽³¹⁾;
- (48) konsultuotasi su Europos statistikos sistemos komitetu,

⁽²⁴⁾ 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509, dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

⁽²⁵⁾ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁽²⁶⁾ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

⁽²⁷⁾ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁽²⁸⁾ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

⁽²⁹⁾ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

⁽³⁰⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

⁽³¹⁾ OL C 123, 2023 4 5, p. 9.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma bendra teisinė Europos gyventojų ir būstų statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos sistema.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) pilietybė – asmens ir valstybės ypatingas teisinis ryšys, kuris atsiranda gimus ar dėl natūralizacijos, nesvarbu, ar tai įvyksta dėl pareiškimo, pasirinkimo, santuokos, įvaikinimo, ar pasinaudojus kitomis nacionalinėje teisėje numatytomis priemonėmis;
- 2) nuolatinė gyvenamoji vieta – vieta, kurioje asmuo paprastai praleidžia poilsiui skirtą paros dalį, nepaisant laikino nebuvimo, kai išvykstama praleisti laisvalaikio, atostogauti, aplankyti draugų ir giminių, verslo reikalais, gydytis arba į religines piligrimines keliones, su sąlyga, kad tas asmuo:
 - a) gyveno toje vietoje 12 mėnesių laikotarpiu iki ataskaitinės datos imtinai gyveno didžiąją laiko dalį, arba
 - b) atvyko į tą vietą 12 mėnesių laikotarpiu iki ataskaitinės datos imtinai ir kai ketinama arba tikimasi, kad tas asmuo ten bus daugiausia ne trumpiau kaip 12 mėnesių nuo atvykimo dienos;
- 3) buvimo požymiai – informacija, kuri rodo faktinį asmens buvimą ir nuolatinę gyvenamąją vietą atitinkamoje teritorijoje ir kuri gali būti gauta iš bet kokio tinkamo šaltinio ar jų derinio, įskaitant su atitinkamu asmeniu susijusius skaitmeninius pėdsakus;
- 4) tarptautinė migracija – įvykis, kuriuo asmuo, prieš tai nuolat gyvenęs tam tikroje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje, perkelia savo nuolatinę gyvenamąją vietą į kitos valstybės narės arba trečiosios šalies teritoriją;
- 5) imigrantas – asmuo, kuris per ataskaitinį laikotarpį tarptautinės migracijos veiksmu perkėlė savo nuolatinę gyvenamąją vietą į duomenis teikiančios valstybės narės teritoriją;
- 6) emigrantas – asmuo, kuris per ataskaitinį laikotarpį tarptautinės migracijos veiksmu perkėlė savo nuolatinę gyvenamąją vietą iš duomenis teikiančios valstybės narės teritorijos, prieš tai nuolat gyvenęs duomenis teikiančios valstybės narės teritorijoje;
- 7) vidaus migracija – įvykis, kuriuo asmuo pakeičia savo nuolatinę gyvenamąją vietą duomenis teikiančios valstybės narės teritorijoje;
- 8) sunkiai pasiekiamos gyventojų grupės – asmenų grupės, kurios negali būti visapusiškai ir reprezentatyviai identifikuotos ar įtrauktos į statistinių duomenų rinkimą arba dėl realios ar suvokiamos kliūties, atsirandančios dėl tokių grupių aprėpties trūkumo, arba dėl konkrečių joms identifikuoti būtinų charakteristikų trūkumo;
- 9) gyvenamosios patalpos – laikinas arba nuolatinis statinys, pastogė arba apgyvendinimo vieta, kurioje gyvena vienas ar daugiau asmenų, nepriklausomai nuo to, ar tokios patalpos suprojektuotos arba skirtos žmonėms gyventi, ar ne;
- 10) atskiros patalpos – patalpos, apjuostos sienomis ir padengtos stogu arba lubomis taip, kad vienas ar daugiau asmenų galėtų ten gyventi nepriklausomai nuo kitų asmenų;
- 11) nepriklausomos patalpos – patalpos, turinčios tiesioginį įėjimą iš gatvės, laiptinės, praėjimo, koridoriaus ar sklypo;
- 12) įprastinis būstas – struktūriškai atskiros patalpos ir nepriklausomos patalpos nustatytoje vietoje, kurios yra skirtos žmonėms nuolat gyventi ir kurios ataskaitinę datą yra naudojamos kaip nuolatinę gyvenamoji vieta, yra nenaudojamos arba yra naudojamos kaip antrinis gyvenamasis būstas ar sezoninis būstas;

- 13) gyvenamosios paskirties pastatas – nuolatinis statinys, sudarytas iš vieno ar kelių įprastinių būstų arba skirtas instituciniam ar kolektyviniam apgyvendinimui;
- 14) namų ūkis – dviejų ar daugiau asmenų, gyvenančių vienose gyvenamosiose patalpose, grupė, arba vienas asmuo, nepriklausantis jokiame kitame namų ūkyje;
- 15) institucija – kolektyvinės gyvenamosios patalpos, kurių paskirtis yra ilgalaikis apgyvendinimas asmenų grupei ir kasdieniam jų gyvenimui reikalingos paslaugos;
- 16) šeima – dviejų ar daugiau asmenų, kurie didžiąją laiko dalį gyvena tame pačiame namų ūkyje ir yra susiję tėvystės ryšiais, santuokos, registruotos partnerystės ryšiais ar bendrai gyvena neįregistravę santuokos, grupė;
- 17) administraciniai įrašai – ne statistikos šaltinio, kuris paprastai yra viešosios įstaigos tvarkomas registras, kurio pagrindinė paskirtis nėra teikti statistinius duomenis, surinkti duomenys;
- 18) sritis – vienas arba daugiau duomenų rinkinių, kurie aprėpia konkrečias temas;
- 19) tema – rinktinės informacijos apie statistinius vienetų turinys; kiekvieną temą sudaro viena ar daugiau potemių;
- 20) potemė – išsamus rinktinės informacijos apie statistinius vienetų turinys, susijęs su konkrečia tema; kiekvieną potemę sudaro vienas arba daugiau kintamųjų;
- 21) duomenų rinkinys – struktūriškai išdėstyti vienas ar daugiau kintamųjų;
- 22) gyventojų ir būstų surašymas – išsamūs kas dešimt metų renkamų duomenų rinkiniai ir metaduomenys, kurie turi būti teikiami pagal šį reglamentą;
- 23) statistinis vienetas – vienas subjektų, t. y. asmenų, objektų ar įvykių, apie kuriuos renkami duomenys ir rengiama statistika, visumos narys;
- 24) kintamasis – statistinio vieneto charakteristika, kuriai gali būti priskirtas daugiau nei vienas reikšmių rinkinys;
- 25) išskaidymas – iš anksto nustatytas, atskiras, išsamus ir su kitais rinkiniais nesutampantis reikšmių rinkinys, kurį galima priskirti statistinius vienetų apibūdinantiems kintamiesiems;
- 26) nacionalinis lygmuo – lygmuo, susijęs su valstybės narės teritorija;
- 27) regioninis lygmuo arba NUTS 3 lygis – NUTS 3 lygis, nustatytas Reglamente (EB) Nr. 1059/2003;
- 28) vietos lygmuo arba LAU – vietos administracinio vieneto lygis, nustatytas Reglamente (EB) Nr. 1059/2003;
- 29) tinklelio lygmuo – statistinis tinklelis, tvarkomas ir skelbiamas pagal Reglamento (EB) Nr. 1059/2003 4a straipsnį;
- 30) ėmimo sąrašas – sąrašas, medžiaga ar priemonė, kuriais nustatomi ir identifikuojami tikslinės populiacijos elementai ir kurie, priklausomai nuo jų naudojimo, gali suteikti prieigą prie tų elementų arba suteikti papildomų jų charakteristikų;
- 31) ataskaitinė data – momentas, su kuriuo susiję statistiniai duomenys;
- 32) ataskaitinis laikotarpis – laikotarpis, su kuriuo susiję įvykių statistiniai duomenys;
- 33) ataskaitinis laikas – ataskaitinė data arba ataskaitinis laikotarpis, priklausomai nuo to, ar statistiniai duomenys susiję su įvykiais, ar su kitais statistiniais vienetais;
- 34) metaduomenys – informacija, kuri reikalinga statistikai naudoti ir aiškinti ir kuria duomenų rinkiniai apibūdinami struktūrizuoti;
- 35) iš anksto patikrinti duomenų rinkiniai – valstybių narių pagal bendrai sutartas tvirtinimo taisykles patikrinti duomenų rinkiniai.

3 straipsnis

Gyventojų skaičiaus bazė

1. Taikant šį reglamentą gyventojų skaičiaus bazę sudaro visi asmenys, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta Sąjungoje ataskaitinę datą yra konkrečiame valstybės narės nacionalinio, regioninio, vietos ar tinklelio lygmens teritoriniame vienetė.
2. Gyventojų skaičiaus bazė apima visus nuolatinius gyventojus, neatsižvelgiant į jų pilietybę ir į tai, ar jie yra ar buvo be pilietybės.
3. Į gyventojų skaičiaus bazę neįtraukiami asmenys, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra ne susijusios valstybės narės teritorijoje, neatsižvelgiant į gimimo vietą ar pilietybę ir į šeiminius, socialinius, ekonominius ar turtinius ryšius, kuriais asmuo susijęs su ta valstybe nare.
4. Jeigu asmuo neturi nuolatinės gyvenamosios vietos, to asmens buvimo vieta ataskaitinę datą laikoma jo nuolatine gyvenamąja vieta.
5. Šiame reglamente pateiktą nuolatinės gyvenamosios vietos apibrėžtį valstybės narės taiko visiems duomenų rinkiniams, teikiamiems Komisijai (Eurostatui) pagal šį reglamentą ir nacionaliniu lygmeniu, regioniniu lygmeniu, vietos lygmeniu ir tinklelio lygmeniu, kaip išdėstyta priede.
6. Taikydamos nuolatinės gyvenamosios vietos apibrėžtį valstybės narės naudoja:
 - a) vieną ar daugiau iš 8 straipsnio 1 dalyje išvardytų duomenų šaltinių arba jų derinį;
 - b) įvėrčių apskaičiavimo metodus, kuriems taikoma 11 straipsnio 2 dalis, siekiant užtikrinti tikslų gyventojų bazės įgyvendinimą pagal šio straipsnio 1–4 dalis, pavyzdžiui, grindžiamus buvimo požymiais, taip pat kitus mokslškai pagrįstus, tinkamai dokumentuotus ir viešai prieinamus statistinio vertinimo metodus, atsižvelgiant į tarptautines rekomendacijas ir geriausią praktiką, kad atliktų korekcijas pagal faktinį buvimą numanomoje nuolatinėje gyvenamojoje vietoje didžiąją laiko dalį per 12 mėnesių laikotarpį, kuris baigiasi ataskaitine data, ir apskaičiuotų, kiek asmenų ketina arba tikėtina turėtų likti toje vietoje didžiąją dalį laiko per 12 mėnesių nuo atvykimo dienos.
7. Kad Taryboje būtų taikoma kvalifikuota balsų dauguma, Komisija kiekvienų ataskaitinių metų pabaigoje pateikia Tarybai duomenis apie bendrą valstybių narių gyventojų skaičių, kurį Komisija (Eurostatas) paskelbia ne vėliau kaip kalendorinių metų, einančių po ataskaitinių metų rugsėjo 30 d., Komisija tuos duomenis teikia remdamasi valstybių narių perduota informacija priede nurodytame duomenų rinkinyje ir remdamasi visais patikslintais duomenų rinkiniais, valstybių narių perduotais pagal 7 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punktą ir pagal 7 straipsnio 3 dalies antrą ir trečią pastraipą, kai tokius duomenų rinkinius valstybės narės perduoda anksčiau nei kalendorinių metų, einančių po ataskaitinių metų, rugsėjo 1 d.

4 straipsnis

Statistiniai vienetai

Pagal šį reglamentą rengiami šių statistinių vienetų statistiniai duomenys:

- a) asmenų;
- b) asmens civilinės būklės pasikeitimų;
- c) šeimų;
- d) namų ūkių;
- e) gyvenamosios paskirties pastatų;
- f) gyvenamųjų patalpų, įskaitant institucijas;
- g) įprastinių būstų.

5 straipsnis

Statistikai keliami reikalavimai

1. Europos gyventojų ir būstų statistikos sritys:

a) demografija;

b) būstai;

c) šeimos ir namų ūkiai.

2. 1 dalyje išvardytų sričių statistiniai duomenys suskirstomi į duomenų rinkinius pagal priede nustatytą temų ir potemių sąrašą ir atitinkamą jų periodiškumą, ataskaitinį laiką, duomenų perdavimo terminus ir teritorinius lygmenis, kaip išdėstyta priede. Jei statistinis vienetas yra asmuo, duomenų rinkiniai suskirstomi bent pagal lytį ir amžių, išskyrus atvejus, numatytus Priedo pirmoje išnašoje.

Kiek tai susiję su poteme „Su energija susijusios pastato charakteristikos“, perduotini duomenys apie pastatų energijos vartojimo efektyvumą apsiriboja duomenimis, esančiais nacionalinėje pastatų energinio naudingumo duomenų bazėje atitinkamoje valstybėje narėje pagal Direktyvos (ES) 2024/1275 22 straipsnį.

3. Komisijai pagal 16 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas priede pateiktas potemių sąrašas. Kai deleguotuoju aktu nustatoma nauja potėmė, tame deleguotajame akte taip pat gali būti nurodytas atitinkamas periodiškumas, ataskaitinis laikas, perdavimo terminas ir teritorinis lygmuo. Tokie deleguotieji aktai priimami ne vėliau kaip prieš 18 mėnesių iki atitinkamo ataskaitinio laiko pradžios.

4. Kai Komisija naudojasi savo įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus pagal šio straipsnio 3 dalį, ji užtikrina, kad:

a) deleguotieji aktai būtų tinkamai pagrįsti ir kad dėl jų valstybės narės arba respondentai nepatirtų didelės papildomos naštos ar išlaidų;

b) prieš priimant bet kokią deleguotąją aktą būtų atliekamos 13 straipsnyje nurodytos galimybių studijos ar bandomieji tyrimai ir būtų atsižvelgiama į jų rezultatus.

5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi Komisijai (Eurostatui) perduotini duomenų rinkiniai ir metaduomenys. Tuose įgyvendinimo aktuose nustatomi:

a) kintamųjų sąrašas, jų techninės specifikacijos ir išskaidymas, jei teritorinis išskaidymas nėra išsamesnis nei priede nustatyti teritoriniai lygmenys;

b) išsamios statistinių vienetų ir metaduomenų specifikacijos;

c) naudotini statistiniai klasifikatoriai;

d) duomenų rinkinių ir metaduomenų perdavimo techniniai formatai ir, jei reikia ir pagrįsta, papildomos specifikacijos;

e) 11 straipsnio 2 dalyje nurodytų specialių koregavimo kategorijų techninės specifikacijos.

6. Prieš priimdama įgyvendinimo aktą pagal šio straipsnio 5 dalį, Komisija įvertina pagal Reglamentą (ES) 2019/1700 jau surinktus su asmenimis ir namų ūkiais susijusius statistinius duomenis. Priimdama tokius įgyvendinimo aktus Komisija nurodo priežastis, pagrindžiančias pagal tą reglamentą jau surinktų kintamųjų ir išskaidymų įtraukimą. Tais įgyvendinimo aktais nereikalaujama duomenų, kurie dėl savo pobūdžio gali būti renkami tik tiesiogiai iš asmenų.

7. Pagal šio straipsnio 5 dalį priimti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Jie priimami likus ne mažiau kaip 18 mėnesių iki atitinkamo ataskaitinio laiko pradžios, išskyrus:

- a) 6 straipsnio 5 dalyje nurodytą pirmąjį ataskaitinį laiką, dėl kurio įgyvendinimo aktai priimami bent 12 mėnesių prieš prasidedant atitinkamam ataskaitiniam laikotarpiui, ir
- b) gyventojų ir būstų surašymą, dėl kurio įgyvendinimo aktai priimami likus ne mažiau kaip 24 mėnesiams iki metų, kuriais yra ataskaitinė data, pradžios.

Komisija užtikrina, kad dėl tų įgyvendinimo aktų valstybės narės ar respondentai nepatirtų didelės papildomos naštos ar išlaidų.

8. 13 straipsnyje nustatytos galimybių studijos ar bandomieji tyrimai atliekami, o jų rezultatai tinkamai įvertinami ir į juos atsižvelgiama prieš iš dalies keičiant šio straipsnio 5 dalies a punkte nurodytus išskaidymus.

9. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 16 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas nurodant informaciją, kurią valstybės narės turi pateikti ne daugiau kaip per trejus ataskaitinius metus su sąlyga, kad į šio reglamento taikymo sritį patenkančių papildomų duomenų rinkimas yra laikomas būtinu siekiant patenkinti papildomus statistinių duomenų poreikius, kurių kitaip patenkinti neįmanoma. Visų pirma, šioje dalyje nurodytais deleguotaisiais aktais nenustatoma pareiga atlikti naują statistinį tyrimą.

Tuose deleguotuosiuose aktuose nustatoma:

- a) potemės, kurioms turi būti taikoma ši dalis, susijusios su priede nurodytomis sritimis bei temomis, ir priežastys, kodėl reikia tokių papildomų statistinių duomenų;
- b) periodiškumas, ataskaitinis laikas, perdavimo terminai ir teritoriniai lygmenys pagal a punkte nurodytas išsamias sritis.

Tie deleguotieji aktai: netaikomi ataskaitiniam laikui iki 2030 m. ir juose numatomas ne trumpesnis kaip dvejų metų laikotarpis tarp kiekvieno papildomų duomenų rinkimo ataskaitinio laiko. Tuose deleguotuosiuose aktuose nenustatomi statistikos reikalavimai, kurių ataskaitinis laikas patenka į 6 straipsnio 2 dalyje nurodytus ataskaitinius metus.

Prieš priimant bet kokią deleguotąją aktą pagal šios dalies pirmą pastraipą, atliekamos 13 straipsnyje nurodytos galimybių studijos ar bandomieji tyrimai ir atsižvelgiama į jų rezultatus.

10. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patikslinama 9 dalyje nurodyta papildoma informacija ir atitinkami metaduomenys. Tuose įgyvendinimo aktuose nustatomi:

- a) kintamųjų sąrašas, jų techninės specifikacijos ir išskaidymas, jei teritorinis išskaidymas nėra išsamesnis nei atitinkamame šio straipsnio 9 dalies antros pastraipos b punkte nurodytame deleguotajame akte nustatyti teritoriniai lygmenys;
- b) išsamios statistinių vienetų ir metaduomenų specifikacijos;
- c) naudotini statistiniai klasifikatoriai;
- d) duomenų rinkinių ir metaduomenų perdavimo techniniai formatai ir, jei reikia ir pagrįsta, papildomos specifikacijos.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros ne vėliau kaip 18 mėnesių iki atitinkamo ataskaitinio laiko pradžios.

Prieš priimant bet kokią įgyvendinimo aktą atliekamos 13 straipsnyje nurodytos galimybių studijos ar bandomieji tyrimai ir atsižvelgiama į jų rezultatus.

11. Šio straipsnio 4 dalies b punkte, 8 dalyje, 9 dalies ketvirtoje pastraipoje ir 10 dalies trečioje pastraipoje nurodyti tyrimai finansuojami pagal 14 straipsnį.

6 straipsnis

Periodiškumas ir ataskaitinis laikas

1. Valstybės narės Europos gyventojų ir būstų statistiką rengia kas ketvirtį, kasmet ir kas kelerius metus, o gyventojų ir būstų surašymus – kas dešimt metų.
2. Metai, kurie baigiasi skaitmeniu „1“, yra kas dešimt metų rengiamų gyventojų ir būstų surašymų ataskaitiniai metai.
3. Metai, kurie baigiasi skaitmenimis „1“, „5“ ir „8“, yra daugiametės statistikos ataskaitiniai metai.
4. Kiekvienos potemės periodiškumas ir ataskaitinis laikas nustatomi priede.
5. Pirmoji ataskaitinė data, pagal kurią turi būti pateikti metiniai temos „gyventojų skaičius“ statistiniai duomenys, yra 2027 m. gruodžio 31 d. Pirmoji ataskaitinė data, pagal kurią turi būti pateikta dešimties metų statistika, yra 2031 m. gruodžio 31 d. Valstybė narė duomenis apie pastatų energinį naudingumą pirmą kartą perduoda ne vėliau kaip per 24 mėnesius nuo dienos, kurią toje valstybėje narėje pagal Direktyvos (ES) 2024/1275 22 straipsnį sukuriamą nacionalinę pastatų energinio naudingumo duomenų bazę. Pirmasis ataskaitinis laikas, pagal kurį turi būti pateikti visi kiti šiame reglamente numatyti statistiniai duomenys, turi būti 2028 metais.

7 straipsnis

Komisijai perduotini duomenų rinkiniai ir metaduomenys

1. Valstybės narės perduoda Komisijai (Eurostatui) iš anksto patikrintus duomenų rinkinius ir metaduomenis pagal priedą naudodamos Komisijos (Eurostato) nurodytą techninį formatą. Duomenų rinkiniai ir metaduomenys Komisijai (Eurostatui) perduodami naudojant vieną bendrą prieigą.
2. Jei duomenų rinkinius, kurių reikalaujama pagal šį reglamentą, valstybės narės nacionaliniu lygmeniu skelbia iki priede ar pagal 5 straipsnio 9 dalį priimtuose deleguotuosiuose aktuose nustatytų duomenų perdavimo terminų, valstybės narės nepagrįstai nedelsdamos, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo paskelbimo nacionaliniu lygmeniu datos arba ne vėliau kaip iki priede arba tuose deleguotuosiuose aktuose nustatytų duomenų perdavimo terminų, atsižvelgiant į tai, kuri data ankstesnė, pateikia duomenų rinkinius Komisijai (Eurostatui).
3. Valstybės narės perduoda Komisijai (Eurostatui):
 - a) patikslintus duomenų rinkinius ir metaduomenis, jei peržiūra atliekama po pirminio duomenų rinkinių, kurių reikalaujama pagal šį reglamentą, pateikimo;
 - b) patikslintus atitinkamų laiko eilučių duomenų rinkinius ir metaduomenis, jei duomenų rinkiniai, pateikti Komisijai (Eurostatui) prieš pradėdant taikyti šį reglamentą, buvo tikslinami.

Valstybės narės perduoda Komisijai patikslintus duomenų rinkinius ir metaduomenis, nurodytus šios dalies pirmoje pastraipoje, per 14 kalendorinių dienų nuo patikslinimo ir kartu pagal 11 straipsnį pateikiamos kokybės ataskaitos.

Valstybės narės nepagrįstai nedelsdamos informuoja Komisiją apie bet kokią sprendimą peržiūrėti duomenų rinkinius ar metaduomenis, kaip nurodyta šioje dalyje.

8 straipsnis

Duomenų šaltiniai ir metodai

1. Valstybės narės ir Komisija (Eurostatas) naudoja vieną ar daugiau duomenų šaltinių, jei tokius duomenų šaltinius naudojant galima rengti 11 straipsnyje nustatytus kokybės reikalavimus atitinkančią statistiką:
 - a) administracinių duomenų šaltinius;
 - b) statistinius tyrimus arba kitus statistinių duomenų rinkimo būdus;
 - c) kitus šaltinius, įskaitant privačiai laikomus duomenis;
 - d) naudojamus duomenis, gautus nacionalinėms statistikos institucijoms ir kitoms nacionalinėms institucijoms, įtrauktomis į Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą, tarpusavyje dalijantis duomenimis bei toms nacionalinėms statistikos institucijoms ir Komisijai (Eurostatui) dalijantis duomenimis Europos statistikos sistemoje (ESS).

2. Jei nacionalinės statistikos institucijos arba Komisijos (Eurostat) pateiktas prašymas privačiam duomenų turėtojui pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 iš šio straipsnio 1 dalies c punkte nurodytų duomenų šaltinių yra susijęs su asmens duomenimis, tas prašymas apima tik tas asmens duomenų kategorijas, kurias apima šio reglamento priede nurodytos sritys ir temos arba kurios yra būtinos statistiniams vertinimo metodams pagal 3 straipsnio 6 dalies b punktą.

3. Valstybės narės siekia nuolat plėtoti inovacinius šaltinius bei metodus ir naudoti juos pagal šį reglamentą rengiamiems statistiniams duomenims tobulinti, jei juos naudojant galima rengti 11 straipsnyje nustatytus kokybės reikalavimus atitinkančią statistiką.

4. Pagal šį reglamentą rengiama statistika grindžiama statistiškai patikimais ir tinkamai dokumentuotais metodais, atsižvelgiant į tarptautines rekomendacijas ir geriausią praktiką, pavyzdžiui, buvimo požymiais grindžiamus ir kitus moksliskai pagrįstus statistinio vertinimo metodus, taikomus valstybių narių nuolatinių gyventojų statistikai rengti.

9 straipsnis

Savalaikė prieiga prie administracinių duomenų ir jų naudojimas

1. Pagal Reglamento (EB) Nr. 223/2009 17a straipsnį nacionalinės viešosios ir pusiau viešos įstaigos, atsakingos už administracinių duomenų šaltinius, svarbius šio reglamento tikslams, leidžia naudotis tais duomenimis laiku ir tokiu dažnumu, kad būtų galima parengti ir perduoti statistinius duomenis laikantis terminų ir konkrečių kokybės reikalavimų, nustatytų šiame reglamente. Nacionalinės statistikos institucijos ir kitos nacionalinės institucijos, įtrauktos į Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą, ir už administracinius įrašus atsakingos nacionalinės viešosios ir pusiau viešos įstaigos nustato būtinus bendradarbiavimo mechanizmus, kuriais užtikrinama savalaikė ir nemokama prieiga prie tų įrašų.

2. Siekiant parengti su energija susijusių pastatų charakteristikų potėmės statistinius duomenis, nacionalinėms statistikos institucijoms ir kitoms nacionalinėms institucijoms, įtrauktoms į Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą, reguliariai suteikiama savalaikė prieiga prie nacionalinių pastatų energinio naudingumo duomenų bazių pagal Direktyvą (ES) 2024/1275 ir leidžiama naudoti tų duomenų bazių administracinius duomenis.

3. Išskirstydamos gyventojus pagal lytį nacionalinės statistikos institucijos ir kitos nacionalinės institucijos, įtrauktos į Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą, pasitelkia nacionalinių administracinių duomenų šaltinių pateikiamą informaciją.

4. Šio reglamento tikslais Komisijai (Eurostatui), pateikus prašymą, suteikiama savalaikė prieiga prie Sąjungos įstaigų ir agentūrų tvarkomų duomenų bazių ir sąveikumo sistemų atitinkamų duomenų ir metaduomenų, be kita ko, sukurtų pagal reglamentus (ES) Nr. 910/2014 ir (ES) 2018/1724, ir prie centrinėje ataskaitų ir statistinių duomenų saugykloje (CASS) saugomų statistinių duomenų ir leidžiama juos naudoti. Visų pirma Komisijai (Eurostatui) suteikiama prieiga prie duomenų, esančių CASS, kurių šaltinis yra didelės apimties IT sistemos, valdomos Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros, laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje (eu-LISA), laikantis reglamentų (ES) 2019/817 ir (ES) 2019/818 ir reglamentų, kuriais nustatomos sistemos, kurių statistiniai duomenys saugomi CASS. Tuo tikslu Komisija (Eurostatas) taip pat bendradarbiauja su atitinkamomis Sąjungos įstaigomis ir agentūromis, kad būtų nustatyti specialūs statistiniai duomenys ir metaduomenys, reikalingi, kai tai įmanoma pagal Sąjungos teisę, Europos gyventojų ir būstų statistikai rengti, jų teikimo sąlygos ir būtinos fizinės bei loginės apsaugos priemonės.

10 straipsnis

Šalių ir teritorijų sąrašai

1. Jei duomenų rinkiniuose informacija suskirstyta pagal šalis ar teritorijas, taikydamos šį reglamentą valstybės narės naudoja konkretų išskaidymą.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi arba atnaujinami šalių ir teritorijų sąrašai, taikomi pagal šį reglamentą rengiamiems statistiniams duomenims suskirstyti. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis šio reglamento 17 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Įgyvendinimo aktai, kuriais iš dalies keičiama daugiau nei 25 % šalių ar teritorijų suskirstymo kategorijų, pradedami taikyti ne anksčiau kaip praėjus 18 mėnesių nuo jų įsigaliojimo.

11 straipsnis

Kokybės reikalavimai ir kokybės ataskaitų teikimas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių perduodamų duomenų rinkinių ir metaduomenų kokybei užtikrinti vertindamos ir stebėdamos:

- a) naudojamų duomenų šaltinių kokybę;
- b) tiriamosios visumos, visų pirma kiek tai susiję su sunkiai pasiekiamomis gyventojų grupėmis, išsamumą ir tikslumą pagal 3 straipsnio 6 dalį.

2. Valstybės narės užtikrina, kad duomenys, gauti naudojant 8 straipsnyje nustatytus šaltinius ir metodus, leistų tiksliai įvertinti tiriamąją visumą pagal 3 straipsnį.

3 straipsnio 6 dalimi grindžiamų duomenų aprėpties kokybę valstybės narės patvirtina ir išsamiai apibūdina pridedamose metaduomenų ir kokybės ataskaitose pagal šio straipsnio 6 dalį.

Valstybės narės naudoja vertinimo metodus, kurie pagal 3 straipsnio 6 dalies b punktą nacionaliniu lygmeniu taikomi visai tiriamajai visumai ir kurie yra apibūdinti kokybės ataskaitose, kad būtų pakoreguoti visi duomenų rinkiniai šių potemių atžvilgiu: „pagrindinės asmens charakteristikos“, „asmens socialinės ir ekonominės charakteristikos“ ir „asmens padėtis namų ūkyje“, parengti remiantis 3 straipsnio 6 dalies a punkte nurodytais šaltiniais.

Valstybės narės gali naudoti tuos vertinimo metodus tolesniam išsamiam išskaidymui. Tuo tikslu valstybės narės gali naudoti specialią koregavimo kategoriją.

3. Šio reglamento tikslais taikomi Reglamento (EB) Nr. 223/2009 12 straipsnio 1 dalyje nurodyti kokybės kriterijai.

4. Valstybės narės imasi tinkamų ir veiksmingų priemonių, kad:

- a) nustatytų ėmimo sąrašus, kurie būtų tinkami šio reglamento tikslais ir kurie gali būti naudojami Reglamento (ES) 2019/1700 12 straipsnio tikslais;
- b) išvengtų galimos rizikos, kai įtraukiami ne visi duomenys arba kelis kartus įtraukiami tie patys duomenys, susiję su laisvu asmenų judėjimu Sąjungoje, ir, kuo didesniu mastu, asmenų galimybėmis naudotis tarpvalstybinėmis paslaugomis, susijusiomis su asmens civilinės būklės pasikeitimais, ir asmenų teisėmis visoje Sąjungoje įsigyti gyvenamąjį turtą, turėti nuosavybės teisę į jį ir juo naudotis, tame tarpe, naudojant bendrus skaitmeninius identifikatorius;
- c) išvengtų galimos ne visų duomenų įtraukimo arba tų pačių duomenų įtraukimo kelis kartus rizikos ir užtikrintų geresnį migracijos srautų palyginamumą.

5. Komisija (Eurostatas) įvertina specifikacijų metaduomenų ir perduodamų duomenų kokybę, siekdama, *inter alia*, juos naudotojams patogiu būdu paskelbti Komisijos (Eurostato) svetainėje.

6. Valstybės narės Komisijai (Eurostatui) pirmą kartą ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d., o po to ne vėliau kaip iki kiekvienų metų, kurie baigiasi skaitmenimis „0“, „3“ arba „7“, gruodžio 31 d. pateikia kokybės ataskaitą, kurioje apibūdinama per atitinkamą laikotarpį pateiktų statistinių duomenų kokybė ir duomenų rinkinių statistiniai procesai. Tose kokybės ataskaitose pateikiama informacija apie naudotus duomenų šaltinius ir metodus, sąvokų ir apibrėžčių taikymą ir susijusį galimą poveikį atrinktų duomenų šaltinių kokybei, duomenų tikslinimus, jų priežastis ir poveikį bei statistinių duomenų atskleidimo kontrolės metodus. Kokybės ataskaitose taip pat išsamiai nurodoma, kaip valstybės narės taikė 1 dalyje nurodytas priemones ir kaip buvo laikomasi 3 dalyje nurodytų kokybės kriterijų.

7. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma kokybės ataskaitų, nurodytų šio straipsnio 6 dalyje, teikimo praktinė tvarka ir turinys. Tais įgyvendinimo aktais nesukuriamą didelės papildomos naštos arba išlaidų valstybėms narėms. Jie priimami laikantis 17 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

8. Šio straipsnio 7 dalyje nurodytais įgyvendinimo aktais numatytam esminiam keitimui gali būti taikoma finansinė ir techninė parama pagal 14 straipsnį arba nukrypti leidžianti nuostata pagal 18 straipsnį.

9. Valstybės narės kuo greičiau informuoja Komisiją (Eurostatą) apie visą aktualią informaciją ar pokyčius, susijusius su šio reglamento įgyvendinimu, kurie gali turėti poveikį pateiktų statistinių duomenų kokybei, o tuo atveju, jei esama neigiamo poveikio tų duomenų kokybei, nepagrįstai nedelsdamos imasi priemonių šiam klausimui išspręsti.

10. Tinkamai pagrįstu Komisijos (Eurostato) prašymu valstybės narės nepagrįstai nedelsdamos pateikia papildomus paaiškinimus, būtinus statistinės informacijos kokybei įvertinti, pavyzdžiui, duomenų šaltinių vertinimo rezultatus ir metodų dokumentus.

12 straipsnis

Dalijimasis duomenimis

1. Dalijimosi duomenimis tikslas tarp nacionalinių statistikos institucijų ir kitų nacionalinių institucijų, įtrauktų į Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą, įskaitant tarp institucijų kitose valstybėse narėse, ir tarp tų institucijų ir Komisijos (Eurostato), yra tik plėtoti ir rengti Europos statistiką, kuriai taikomas šis reglamentas, ir gerinti Europos statistikos kokybę.

2. Siekiant užtikrinti saugų dalijimąsi duomenimis su visomis būtinomis fizinėmis, techninėmis ir loginėmis duomenų apsaugos priemonėmis, ESS Komisija (Eurostatas) sukuria saugią infrastruktūrą 1 dalyje nurodytam dalijimuisi duomenimis palengvinti. Nacionalinės statistikos institucijos ir kitos nacionalinės institucijos, įtrauktos į Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą, gali naudotis šia saugia dalijimosi duomenimis infrastruktūra 1 dalyje nurodytu tikslu. Komisija (Eurostatas) ir tos institucijos, kurios naudojasi ta saugia dalijimosi duomenimis infrastruktūra asmens duomenims tvarkyti pagal 3 dalį, laikomos bendromis duomenų valdytojomis tvarkant asmens duomenis saugioje dalijimosi duomenimis infrastruktūroje. Tuo atveju, kai tos institucijos naudojasi kita dalijimosi duomenimis infrastruktūra, jos užtikrina, kad tokia infrastruktūra suteiktų bent tokio paties lygio saugumą, kurį saugiai dalijimosi duomenimis infrastruktūrai nustatė Komisija (Eurostatas).

3. Dalijimasis konfidencialiais duomenimis, kaip tai suprantama Reglamento (EB) Nr. 223/2009 3 straipsnio 7 punkte, arba asmens duomenimis pagal reglamentus (ES) 2016/679 arba (ES) 2018/1725, gali vykti savanoriškai, jei:

- a) remiamasi prašymu, pagrindžiančiu būtinybę dalytis duomenimis kiekvienu konkrečiu atveju, visų pirma kiek tai susiję su konkrečiais spręstinais kokybės klausimais;
- b) taikomos privatumo didinimo technologijos, specialiai sukurtos siekiant įgyvendinti reglamentuose (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725 nustatytus principus, ypač susijusius su tikslų apribojimu, duomenų kiekio mažinimu, saugojimo apribojimu, vientisumu ir konfidencialumu;
- c) vykdomas remiantis Reglamento (EB) Nr. 223/2009 V skyriumi.

4. 1 dalyje nurodytais tikslais nekonfidencialiais duomenimis dalinamasi tarp nacionalinių statistikos institucijų ir kitų nacionalinių institucijų, įtrauktų į Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą, įskaitant tarp institucijų kitose valstybėse narėse, ir tarp tų institucijų ir Komisijos (Eurostato).

5. Komisija (Eurostatas) ir valstybės narės, atlikdamos bandomuosius tyrimus, išbando ir įvertina atitinkamų privatumą didinančių technologijų infrastruktūrą ir jų tinkamumą dalijimuisi duomenimis.

6. Jeigu atlikus bandomuosius tyrimus pagal šio straipsnio 5 dalį nustatomi veiksmingi ir saugūs dalijimosi duomenimis šio straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais sprendimai, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos keitimosi duomenimis techninės specifikacijos ir informacijos konfidencialumo bei saugumo priemonės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

13 straipsnis

Bandomieji tyrimai ir galimybių studijos

1. Komisija (Eurostatas), kai reikia ir tikslinga šio reglamento tikslais, inicijuoja bandomuosius tyrimus ir galimybių studijas, kuriais siekiama:
 - a) įvertinti duomenų šaltinių prieinamumą ir kokybę, įskaitant viešai ir privačiai laikomus duomenis Sąjungos ir nacionaliniu lygmeniu;
 - b) parengti naujas potemes, naujus statistinius vienetus ir naujus kintamuosius bei jų išskaidymo būdus, taip pat kitus klausimus, kuriems taikomi pagal šį reglamentą priimti deleguotieji ir įgyvendinimo aktai, ir įvertinti jų įgyvendinamumą;
 - c) įvertinti duomenų apie asmenų negalią šaltinių prieinamumą ir išbandyti statistinių duomenų suskirstymą pagal nacionalinę teisę ir praktiką duomenų apsaugos ir atskleidimo kontrolės srityje;
 - d) parengti naujas metodikas ir statistinius būdus kokybei gerinti ir informacijai apie sunkiai pasiekiamas gyventojų grupes gerinti;
 - e) sumažinti migracijos srautų duomenų neatitikimus ir užtikrinti geresnį migracijos srautų palyginamumą;
 - f) sumažinti galimą ne visų duomenų apie žmones įtraukimą arba tų pačių duomenų įtraukimą kelis kartus;
 - g) išbandyti ir įvertinti atitinkamų privatumą didinančių technologijų infrastruktūrą ir jų tinkamumą saugiam dalijimuisi duomenimis ESS pagal 12 straipsnio 5 dalį.
2. Valstybės narės gali dalyvauti 1 dalyje nurodytuose bandomuosiuose tyrimuose ir galimybių studijose, tačiau turi kartu su Komisija (Eurostatu) užtikrinti jų reprezentatyvumą Sąjungos lygmeniu.
3. 1 dalyje nurodytų bandomųjų tyrimų ir galimybių studijų rezultatus vertina Komisija (Eurostatas), bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis. Komisija (Eurostatas), bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, parengia šių tyrimų rezultatų ataskaitas.

14 straipsnis

Finansavimas

1. Šio reglamento įgyvendinimo tikslais nacionalinėms statistikos institucijoms ir kitoms nacionalinėms institucijoms, įtrauktoms į Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą, iš Reglamento (ES) 2021/690 sukurtos Bendrosios rinkos programos lėšų pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 skiriamas Sąjungos finansinis įnašas šiems tikslams:
 - a) infrastruktūros ir mokymų nacionalinėje statistikos sistemoje pritaikymams, būtiniams norint parengti ir įdiegti naujus ar patobulintus duomenų šaltinius, metodikas, dalijimąsi duomenimis, statistinius vienetus, temas, potemes ir kintamuosius bei jų išskaidymo būdus;
 - b) pasirengimui rinkti ir įgyvendinti papildomų statistinių duomenų rinkimą, kaip nurodyta 5 straipsnio 9 dalyje;
 - c) valstybių narių dalyvavimui 13 straipsnyje nurodytuose reprezentatyviuose bandomuosiuose tyrimuose ir galimybių studijose.

Finansinis įnašas taip pat gali būti skiriamas iš Sąjungos bendrojo biudžeto.

2. Sąjungos finansinio įnašo, nurodyto 1 dalies pirmoje pastraipoje, suma nustatoma laikantis Bendrosios rinkos programos taisyklių vykdant metinę biudžeto procedūrą, atsižvelgiant į turimas lėšas.

Į Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktos nacionalinės statistikos institucijos ir kitos nacionalinės institucijos taip pat gali prašyti paramos pagal kitas taikytinas Sąjungos finansines programas, laikydamosi tokių programų taisyklių. Be to, valstybės narės gali prašyti paramos pagal techninės paramos priemonę, kad būtų pagerinta statistinių duomenų kokybė ir parengtos metodikos pagal šio reglamento reikalavimus, atsižvelgiant į techninės paramos priemonės taisykles ir jos tikslą skatinti duomenų ir statistikos rengimą, teikimą ir kokybės stebėseną.

3. 1 dalyje nurodytas Sąjungos finansinis įnašas turi neviršyti 90 % tinkamų finansuoti išlaidų.

15 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

Jei pagal šį reglamentą finansuojamoje veikloje pagal tarptautinį susitarimą priimto sprendimo arba kitos teisinės priemonės pagrindu dalyvauja trečioji valstybė, ji suteikia būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF), Audito Rūmams ir Europos prokuratūrai, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013.

16 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 5 straipsnio 3 dalyje ir 9 dalyje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2026 m. sausio 1 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki to penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais igaliojimais ataskaitą. Deleguotieji igaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 5 straipsnio 3 dalyje ir 9 dalyje nurodytus deleguotuosius igaliojimus. Sprendimu dėl igaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 5 straipsnio 3 dalį arba 9 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

17 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Europos statistikos sistemos komitetas, įsteigtas Reglamento (EB) Nr. 223/2009 7 straipsniu. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

18 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Jei taikant šį reglamentą arba pagal jį priimtus deleguotuosius ar įgyvendinimo aktus reikia iš esmės pritaikyti valstybės narės nacionalinę statistikos sistemą, Komisija gali įgyvendinimo aktais leisti atitinkamoms valstybėms narėms ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas, laikydamosi 4 ir 5 dalyse nustatytos tvarkos.
2. Jei esama pakankamų įrodymų, kad 1 dalyje nurodyta nukrypti leidžianti nuostata išlieka pagrįsta laikotarpio, kuriam ji buvo suteikta, pabaigoje, Komisija įgyvendinimo aktu gali vėl leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą ne ilgiau kaip trejiems metams pagal 4 ir 5 dalis.
3. Leisdama taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas pagal šio straipsnio 1 ar 2 dalis Komisija atsižvelgia į valstybių narių statistinių duomenų palyginamumą ir reikiamų reprezentatyvių ir patikimų suvestinių rodiklių apskaičiavimą laiku Europos lygiu. Leisdama taikyti tokias nukrypti leidžiančias nuostatas Komisija taip pat užtikrina, kad reikalavimai, susiję su statistika, metaduomenimis ir kokybe, kuriems taikomas šis reglamentas ir kuriems iki šio reglamento paskelbimo buvo taikomas Reglamentas (ES) Nr. 1260/2013 arba Reglamento (EB) Nr. 862/2007 3 straipsnis, būtų taikomi nepertraukiamai.
4. Per tris mėnesius nuo atitinkamo akto įsigaliojimo dienos arba, jei prašoma pratęsti jos taikymą pagal 2 dalį, likus šešiams mėnesiams iki laikotarpio, kuriuo leista taikyti esamą nukrypti leidžiančią nuostatą, pabaigos, valstybės narės, prašančios leisti taikyti 1 dalyje nurodytą nukrypti leidžiančią nuostatą, pateikia Komisijai tinkamai pagrįstą prašymą dėl nukrypti leidžiančios nuostatos.
5. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

19 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 862/2007 daliniai pakeitimai

Reglamentas (EB) Nr. 862/2007 iš dalies keičiamas taip:

- 1) pavadinimas pakeičiamas taip:

„2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 862/2007 dėl Europos prieglobsčio statistikos ir administracinių bei teisminių procedūrų, susijusių su imigracijos teisės aktais, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 311/76 dėl statistinių duomenų rinkimo apie darbuotojus užsieniečius“;

- 2) 1 straipsnio a ir b punktai išbraukiami;
- 3) 2 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

- a) a, b ir c punktai išbraukiami;

- b) d punktas pakeičiamas taip:

„d) „pilietybė“ – pilietybė, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2025/2458 (*) 2 straipsnio 1 punkte;

(*) 2025 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/2458 dėl Europos gyventojų ir būstų statistikos, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 862/2007 ir panaikinami reglamentai (EB) Nr. 763/2008 ir (ES) Nr. 1260/2013 (OL L, 2025/2458, 2025 12 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2458/oj>).“;

- c) f ir g punktai išbraukiami;

- 4) 3 straipsnis išbraukiamas;

- 5) įterpiamas šis straipsnis:

„9c straipsnis

Savalaikė prieiga prie administracinių duomenų ir jų naudojimas

1. Pagal Reglamento (EB) Nr. 223/2009 17a straipsnį nacionalinės viešosios ir pusiau viešos įstaigos, atsakingos už administracinių duomenų šaltinius, svarbius šio reglamento tikslams, leidžia naudoti duomenis tokiu laiku ir dažnumu, kad būtų galima parengti ir perduoti statistinius duomenis laikantis terminų ir konkrečių kokybės reikalavimų, nustatytų šiame reglamente. Nacionalinės statistikos institucijos ir kitos nacionalinės institucijos, įtrauktos į Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą, ir už administracinius įrašus atsakingos nacionalinės viešosios ir pusiau viešos įstaigos nustato būtinus bendradarbiavimo mechanizmus, skirtus savalaikiai ir nemokamai prieigai prie tų įrašų.

2. Šio reglamento tikslais Komisijai (Eurostatui), pateikus prašymą, suteikiama savalaikė prieiga prie Sąjungos įstaigų ir agentūrų tvarkomų duomenų bazių ir sąveikumo sistemų atitinkamų duomenų ir metaduomenų, be kita ko, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) Nr. 910/2014 (*) ir (ES) 2018/1724 (**), ir prie centrinėje ataskaitų ir statistinių duomenų saugykloje (CASS) saugomų statistinių duomenų ir leidžiama juos naudoti. Komisijai (Eurostatui) suteikiama prieiga prie duomenų, esančių CASS, kurių šaltinis yra didelės apimties IT sistemos, valdomos Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros, laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje (eu-LISA), laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (ES) 2019/817 (***) ir (ES) 2019/818 (****) ir reglamentų, kuriais nustatomos sistemos, kurių statistiniai duomenys saugomi CASS. Tuo tikslu Komisija (Eurostatas) taip pat bendradarbiauja su atitinkamomis Sąjungos įstaigomis ir agentūromis, kad būtų nustatyti specialūs statistiniai duomenys ir metaduomenys, reikalingi, kai tai įmanoma pagal Sąjungos teisę, Europos gyventojų ir būstų statistikai rengti, jų teikimo sąlygos ir būtinos fizinės bei loginės apsaugos priemonės.

(*) 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

(**) 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).

(***) 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/817 dėl ES informacinių sistemų sienų ir vizų srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1726 ir (ES) 2018/1861 bei, Tarybos sprendimai 2004/512/EB ir 2008/633/TVR (OL L 135, 2019 5 22, p. 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/817/oj>).

(****) 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/818 dėl ES informacinių sistemų policijos ir teisminio bendradarbiavimo, prieglobsčio ir migracijos srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2018/1726, (ES) 2018/1862 ir (ES) 2019/816 (OL L 135, 2019 5 22, p. 85, <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).“;

6) įterpiamas šis straipsnis:

„10a straipsnis

Šalių ir teritorijų sąrašai

Siekiant užtikrinti, kad visoje Europos statistikoje konkreti šalių ir konkreti teritorijų informacija būtų palyginama, rengiant statistinius duomenis pagal šį reglamentą taikomi Reglamento (ES) 2025/2458 10 straipsnyje nurodyti šalių ir teritorijų sąrašai. Valstybės narės šiuos sąrašus pirmą kartą taiko rinkdamos statistinius duomenis, kurių reikalaujama pagal šį reglamentą turi būti perduoti už 2028 ataskaitinius metus.“

*20 straipsnis***Panaikinimas**

Reglamentai (EB) Nr. 763/2008 ir (ES) Nr. 1260/2013 panaikinami nuo 2028 m. sausio 1 d., nedarant poveikio tuose teisės aktuose nustatytoms pareigoms, susijusioms su ataskaitiniais laikotarpiais, kurie yra ankstesni arba iš dalies ankstesni nei ta data.

Nuorodos į panaikintus reglamentus, nurodytus pirmoje pastraipoje, laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

*21 straipsnis***Įsigaliojimas ir taikymas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2028 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2025 m. lapkričio 26 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

R. METSOLA

Tarybos vardu

Pirmininkė

M. BJERRE

Kiekvienos potemės sritys, temos ir potemės, nurodant periodiškumą, ataskaitinis laikotarpis, duomenų perdavimo terminas ir teritorinis lygmuo

Sritis	Tema	Potėmė	Periodiškumas	Ataskaitinis laikas (data arba laikotarpis)	Duomenų perdavimo terminas	Teritorinis lygmuo
Demografija	Gyventojų skaičius	Pagrindinės asmens charakteristikos	A	MM 12 31	T+60 dienų	Nacionalinis ⁽¹⁾
					T+6 mėnesiai	Nacionalinis ⁽²⁾ + ⁽³⁾
					T+10 mėnesių ⁽⁴⁾	NUTS 3
					T+12 mėnesių ⁽⁵⁾	Grid ⁽²⁾
			MA	MM 12 31	T+18 mėnesių ⁽⁵⁾	NUTS 3
			MA	MM 12 31	T+24 mėnesiai	LAU
			D	MM 12 31	T+18 mėnesių ⁽⁵⁾	NUTS 3
			D	MM 12 31	T+24 mėnesiai	LAU
		Asmens socialinės ir ekonominės charakteristikos	MA	MM 12 31	T+18 mėnesių ⁽⁵⁾	NUTS 3 + Grid ⁽⁶⁾
			MA	MM 12 31	T+24 mėnesiai	LAU
			D	MM 12 31	T+24 mėnesiai	NUTS 3+LAU

Sritis	Tema	Potėmė	Periodiškumas	Ataskaitinis laikas (data arba laikotarpis)	Duomenų perdavimo terminas	Teritorinis lygmuo
	Gimstamumas	Gyvų gimusių kūdikių skaičius	Q	Mėnuo	T+60 dienų	Nacionalinis ⁽¹⁾
			A	Metai	T+10 mėnesių ⁽⁴⁾	NUTS 3+LAU
		Dirbtiniai abortai ⁽⁶⁾	A	Metai	T+12 mėnesių	Nacionalinis
	Mirtingumas	Mirusių asmenų skaičius	Q	Mėnuo, savaitė ⁽⁶⁾	T+60 dienų	Nacionalinis ⁽²⁾
			A	Metai	T+10 mėnesių ⁽⁴⁾	NUTS 3+LAU
		Mirusių kūdikių skaičius	A	Metai	T+9 mėnesiai ⁽⁴⁾	Nacionalinis
		Negyvais gimusių kūdikių skaičius ⁽⁶⁾	A	Metai	T+12 mėnesių	Nacionalinis
	Partnerystės	Santuokos ir registruotos partnerystės	A	Metai	T+12 mėnesių	Nacionalinis
		Asmenų, sudariusių santuoką ar registruotą partnerystę, charakteristikos	A	Metai	T+12 mėnesių	Nacionalinis
		Ištuokos ir nutrauktos registruotos partnerystės	A	Metai	T+12 mėnesių	Nacionalinis

Sritis	Tema	Potėmė	Periodiškumas	Ataskaitinis laikas (data arba laikotarpis)	Duomenų perdavimo terminas	Teritorinis lygmuo
	Migracija	Imigrantai	Q	Mėnuo	T+120 dienų	Nacionalinis ⁽¹⁾
			A	Metai	T+6 mėnesiai	Nacionalinis ⁽²⁾
					T+12 mėnesių	NUTS 3
		Emigrantai	A	Metai	T+6 mėnesiai	Nacionalinis ⁽²⁾
					T+12 mėnesių	NUTS 3
		Vidaus migracija	A	Metai	T+12 mėnesių	NUTS 3
	Valstybės narės ir Sąjungos pilietybės įgijimas ir praradimas	Pilietybę įgiję asmenys	A	Metai	T+9 mėnesiai	Nacionalinis
		Pilietybę praradę/pilietybės atsisakę asmenys	A	Metai	T+9 mėnesiai ⁽⁴⁾	Nacionalinis
Būstai	Gyvenamosios patalpos	Gyvenamųjų patalpų charakteristikos	D	MM 12 31	T+24 mėnesiai	NUTS 3 + LAU
	Iprastiniai būstai	Pagrindinės pastatų charakteristikos	MA	MM 12 31	T+24 mėnesiai	NUTS 3 + LAU + Grid
			D	MM 12 31	T+24 mėnesiai	NUTS 3 + LAU
		Su energija susijusios pastatų charakteristikos ⁽⁷⁾	A (nuo 2035 m.)	MM 12 31	T+12 mėnesių	NUTS 3
			MA	MM 12 31	T+18 mėnesių ⁽⁵⁾	NUTS 3 + Grid
			D	MM 12 31	T+24 mėnesiai	NUTS 3 + LAU

Sritis	Tema	Potėmė	Periodiškumas	Ataskaitinis laikas (data arba laikotarpis)	Duomenų perdavimo terminas	Teritorinis lygmuo
	Apgyvendinti įprastiniai būstai	Apgyvendintų įprastinių būstų charakteristikos	D	MM 12 31	T+24 mėnesiai	NUTS 3
		Apgyvendintų įprastinių būstų naudojimas	D	MM 12 31	T+24 mėnesiai	NUTS 3
Šeimos ir namų ūkiai	Šeimos	Šeimų charakteristikos	D	MM 12 31	T+24 mėnesiai	NUTS 3 + LAU
	Namų ūkiai	Namų ūkių charakteristikos	A	MM 12 31	T+24 mėnesiai	Nacionaliniai
			MA	MM 12 31	T+24 mėnesiai	NUTS 3 + LAU
		Asmens padėtis namų ūkyje	A	MM 12 31	T+24 mėnesiai	NUTS 3
			D	MM 12 31	T+24 mėnesiai	NUTS 3 + LAU

(¹) Pirminis bendro skaičiaus įvertis nacionaliniu lygmeniu.
(²) Pirminis įvertis, išskaidytas pagal amžių ir lytį.
(³) Šiame duomenų rinkinyje bendrą gyventojų skaičių nacionaliniu lygmeniu Komisija pateikia Tarybai pagal 3 straipsnio 7 dalį
(⁴) T+12 mėnesių iki 2035 m.
(⁵) T+24 mėnesių iki 2035 m.
(⁶) Teikiama savanoriškai.
(⁷) Pagal šio reglamento 6 straipsnio 5 dalį valstybė narė duomenis apie pastatų energinį naudingumą pirmą kartą perduoda ne vėliau kaip per 24 mėnesius nuo dienos, kurią toje valstybėje narėje pagal Direktyvos (ES) 2024/1275 22 straipsnį sukuriami nacionalinė pastatų energinio naudingumo duomenų bazė. Pagal šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą pastatų energijos vartojimo efektyvumo duomenys apsiriboja šioje nacionalinėje duomenų bazėje esančiais duomenimis.

Skilties „Periodiškumas“ raktas	
Ketvirtinis	Q
Kasmetinis	A
Daugiametis (metais, kurie baigiasi skaitmenimis „1“, „5“ ir „8“)	MA
Kas dešimt metų (metais, kurie baigiasi skaitmeniu „1“)	D